

Møteinnkalling

Administrasjonsutvalget

Møtedato: 10.09.2026 kl. 08:00

Møtested: Kommunestyresalen

Arkivsak: 24/00031

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf 934 50 797 eller e-post linn_helgesen@hotmail.com
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra leder.

SAKSKART		
Saker til behandling		
4/26	26/00290-4	Omstilling 2026/2027
5/26	24/00031-24	Kommunedirektørens orientering 10.09.26

Hamnvik, 04.09.2026

Sign.
Linn Helgesen
Leder i utvalg

Saksliste

Saker til behandling

4/26 Omstilling 2026/2027

3

5/26 Kommunedirektørens orientering 10.09.26

4

Arkivsak-dok. 26/00290-4
Saksbehandler Victoria Hanssen

Saksgang

Møtedato

OMSTILLING 2026/2027

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Administrasjonsutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg:

Omstilling 2026/2027- saksfremlegg formannskap 10.09.26

Fakta i saken

Kommunen står foran en betydelig økonomisk utfordring som følge av vesentlig reduserte inntekter fra Havbruksfondet. Foreløpige beregninger viser at kommunen vil motta mellom 15 og 30 millioner kroner mindre enn budsjettert inneværende år. Inntektene fra Havbruksfondet har over tid bidratt til å styrke kommunens økonomiske handlingsrom og finansiere både drift og investeringer. Reduksjonen innebærer at kommunen må tilpasse driftsnivået til et lavere og mer varig inntektsgrunnlag.

Kommunens økonomi påvirkes samtidig av flere forhold, blant annet generell prisvekst, lønnsvekst, økte tjenestebehov innen helse og omsorg, samt høyere kostnader knyttet til investeringer og finansiering. Samlet innebærer dette et behov for en reduksjon av kommunens drift og ressursbruk.

Administrasjonsutvalget skal normalt behandle saker som gjelder kommunens rolle som arbeidsgiver. Saken som ligger vedlagt, skal etter behandling i administrasjonsutvalget behandles i formannskapet og kommunestyret.

Tiltakene har vært drøftet med hovedtillitsvalgte og hovedverneombud i møte den 19/8, samt i område vise HMS grupper den 24/8. I tillegg har Kommunedirektør og ass. Kommunedirektør deltatt ulike personalmøter.

Fakta i saken

Kommunens økonomi må være langsiktig bærekraftig og i balanse. Når inntektsgrunnlaget reduseres betydelig, må dette møtes gjennom omstilling og prioriteringer.

Et inntektsbortfall som i verste konsekvens beløper seg på 30 millioner kroner tilsvarer en betydelig andel av kommunens økonomiske handlingsrom. Dersom kommunen ikke gjennomfører nødvendige tiltak, vil konsekvensene kunne bli:

- Mindre evne til å møte uforutsette hendelser på grunn av manglende avsetning til disposisjonsfond
- Redusert investeringskapasitet,
- Risiko for økonomisk ubalanse i planperioden
- Innmelding i ROBEK som følge av udekket merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene. Dersom lbestad kommunes driftsinntekter for 2026 reduseres med 30 millioner, vil det medføre innmelding i ROBEK dersom vi inneværende år får et negativt netto driftsresultat på mer en anslagsvis 6,4 millioner.

Med bakgrunn i dette er det nødvendig å gjennomføre både kortsiktige og langsiktige tiltak i hele organisasjonen.

Enhetslederne har gjennom sommeren jobbet med å utrede tiltak innenfor egen enhet. Samlet sett er det sett innstilles det på et nedtrekk i årsverk tilsvarende 12,24 årsverk med helårsvirkning fra 2027. Med mulighet for ytterligere 2-5 årsverk i kommende økonomiplanperiode. Dette bør sees opp mot fremtidige pensjonsavganger samt en eventuelt ny barnehagestruktur.

Inneværende år er det iverksatt følgende tiltak;

- Stab/støtte, nedtrekk på 0,2 årsverk
- Enhet for samfunn, næring og kultur, 1 årsverk holdes vakant
- Skole, nedtrekk på 1,9 årsverk i forbindelse med høstens timeplan
- Innkjøpsstopp
- Restriktiv praksis knyttet til tjenestereiser
- Restriktiv innleiepraksis
- Gjennomgang av avtaler, abonnementer og lisenser

Vurdering

Nedenfor følger tabell over de tiltak som er identifisert og vurdert innenfor den enkelte enhet. Tiltakene er skalert etter farge hvor de grønne følger sakens innstilling, og de røde og lyserøde er tiltak som kan gjennomføres, men noen av dem med en lengre tidshorisont.

Bofellesskapet

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk av 1 årsverk	Nedtrekk av vakante stillinger (0,2+0,8)	2/3 helger vil døgnvaktene være alene på arbeid, samt 50 % av ukedagene. Bofellesskapet har ansvaret for ungdommer i	760 000,-
		Harstad og Salangen i tillegg til de som bor her. Ungdommene har ulike behov for oppfølging. Nedtrekket vil begrense muligheten for å følge opp de som bor i Harstad og Salangen.	
Nedtrekk av 1 årsverk	Nedtrekk av ytterligere ett årsverk, enhetsleder går inn som en del av bemanningen	Mindre tid til å ivareta lederansvaret samt koordineringen rundt øvrige bosatte flyktninger. Bemanningen i bofellesskapet er da redusert til døgnvaktene + enhetsleder som en del av grunnbemanningen.	760 000,-

Inneværende høst vil bofellesskapet få en ny beboer i grunnskolealder. Dersom det ikke blir anmodet om flere mindreårige i 2027, vil det være nødvendig å iverksette begge nedtrekkene som er skissert ovenfor. I denne omgang anbefales det å ta ned tjenesten med ett årsverk slik at de mindreårige som vi har på hybel utenfor kommunen får nødvendig oppfølging.

Bo- og oppfølgingstjenesten

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 1,4 årsverk	Økt samarbeid med hjemmetjenesten, høyere brukertetthet per ansatt	Vil kunne medføre økt arbeidsbelastning	1 000 000,-
0-1 årsverk	Gjennomgang av brukertilbud	Vil kunne medføre oppgaveforskyving til annen enhet.	0-760 000,-
0,8 årsverk	Samlokalisering av beboere	Vil medføre endringer i boforhold, reduksjon i døgnturnus stillinger kan påvirke muligheten for å rekruttere og beholde kvalifisert personell	600 000,-

Tiltakene ovenfor er skalert etter gjennomførbarhet. De tiltakene som innebærer gjennomgang av brukertilbud og samlokalisering av beboere vil være vanskelig å gjennomføre på kort sikt. Øvrige tiltak som sees på er å ta i bruk mer

velferdsteknologi i form av medisindispensere, GPS og digitale tilsyn som kan bidra til å redusere behovet for fysisk tilstedeværelse av personell. Potensial og forsvarlighet må vurderes i det enkelte tilfelle.

Hjemmetjenesten:

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 0,5 årsverk	Reduksjon i praktisk bistand	Strammere behovsvurdering og evaluering av gamle vedtak	300 000,-
Nedtrekk 0,2 årsverk	Avvikling av hukommelsesteamet	Tjenestene mister tidlig innsikt i fremtidige tjenestebehov hos personer med kognitiv svikt. Økt risiko for at brukere kommer inn i tjenestene med større og mer komplekse behov	120 000,-

Brukergruppen til hjemmetjenesten varierer gjennom året. De har relativt hyppige endringer i brukerbehov, men det er generelt et høyt press på tjenesten da vi har innrettet våre helsetjenester med mål om at flest skal bo hjemme lengst mulig. Det anbefales derfor å gjøre nedtrekk der hvor det ikke rammer den helsehjelpen som gis. Å avvikle Hukommelsesteamet anbefales ikke per tiden. Vi ser et økende antall med kognitiv svikt, og tidlig innsats og støtte er viktig for å imøtekomme både brukerbehov og pårørende på en god måte.

Heldøgns helsetjenester

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 2,23 årsverk	Avvikle kjøkkendriften	Negativt; Redusert fleksibilitet, mindre lokal beredskap, økt belastning på avdelingene i forbindelse med tilberedning av måltider Positivt; Reduksjon i lønnskostnader, mulighet for mer forutsigbare kostnader gjennom leveranseavtaler, frigjøring av ressurser til andre prioriterte tjenester	1 700 000,-

Nedtrekk 1,23 årsverk	Redusert kjøkkendrift	Negativt; Redusert kapasitet til produksjon av måltider, økt sårbarhet ved fravær	850 000,-
-----------------------------	-----------------------	---	-----------

		Positivt; Reduserte lønnskostnader, delvis opprettholdelse av lokalt kjøkken, bevarer produksjonskapasitet	
0,91 årsverk	Redusert dagsenterdrift	Negativt; Venteliste på dagsenterplass, redusert avlastning for pårørende, økt arbeidsbelastning, mindre variasjon i tilbudet, økt risiko ved utfordrende atferd. Positivt; Reduserte driftskostnader, mulighet for å konsentrere tilbudet rundt de dager hvor etterspørselen er størst, kan bidra til mer målrettet bruk av personellressurser	600 000,-
Nedtrekk 4 årsverk	Opphør av døgnsykepleierordningen	Negativt; manglede dekning av sykepleier, økt bruk av bakvakt, redusert tid til saksbehandling og journaloppfølging, redusert tid til medikamenthåndtering, økt arbeidsbelastning på gjenværende sykepleiere, mindre tid til direkte pasientoppfølging, risiko for bruk av vikarbyrå Positivt; Reduserte lønnskostnader, kan bidra til kompetanseheving og endret oppgavefordeling mellom faggrupper, kan stimulere til økt tverrfaglig samarbeid	4 000 000,-

Nedtrekk 1 årsverk	Reduksjon i grunnbemanning på dagtid (Fra 5 til 4)	Negativt; økt press på gjenværende grunnbemanning, økt sårbarhet ved akutte hendelser, fall eller	800 000,-
--------------------	--	---	-----------

		utagering, økt ventetid før bistand kan gis i enkelte situasjoner, redusert kapasitet til observasjon og oppfølging av pasienter med endret helsetilstand, ventetid for å få gjennomført oppgaver som krever 2 pleiere	
--	--	--	--

Som en del av arbeidet med å tilpasse driften til kommunens økonomiske rammer er det vurdert ulike tiltak som kan bidra til kostnadsreduksjon. Det har vært et mål å opprettholde eksisterende tjenestetilbud så langt som mulig, samtidig som bemanning og ressursbruk tilpasses den økonomiske situasjonen.

De anbefalte forslagene innebærer derfor i hovedsak reduksjon i årsverk, framfor full avvikling av tjenester/funksjoner.

Forslaget innebærer en samlet reduksjon på 2,14 årsverk og er ett av flere tiltak som vurderes for å møte kommunens økonomiske utfordringer.

Dagsenteret er et aktivitetstilbud som bidrar til sosial deltakelse, struktur i hverdagen og mestring for hjemmeboende brukere, samtidig som tilbudet gir avlastning for pårørende.

Det foreslås å redusere dagsentertilbudet fra fem til tre dager per uke. Tiltaket innebærer en reduksjon på 0,91 årsverk.

Dagsenteret har i dag syv faste brukere og tilbyr aktivitet, sosialt fellesskap og kafe en dag i uken.

Etter omleggingen vil tilbudet organiseres slik at en av de tre ukedagene bemannes med to ansatte, mens de to øvrige dagene bemannes med en ansatt. Dagen med to ansatte vil gi mulighet for å samle flere brukere samtidig, mens tilbudet de øvrige dagene vil være tilpasset et lavere antall deltakere.

Målet er å opprettholde et strukturert og forutsigbart aktivitetstilbud innenfor de tilgjengelige ressursene.

Det vil bli arbeidet med å styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner, lag og foreninger for å bidra til aktivitet, sosial deltakelse og inkludering.

Organisering av tilbudet, fordeling av brukere og eventuelle tilpasninger i transport- og aktivitetsopplegget vil bli vurdert nærmere som en del av gjennomføringen.

Det foreslås videre å redusere bemanningen ved kjøkkenet med 1,23 årsverk. Etter en gjennomføring av tiltaket vil kjøkkendriften være bemannet med 1 årsverk. Redusert bemanning vil medføre en mer sårbar drift. Det må derfor etableres løsninger for håndtering av ferieavvikling, sykefravær og annet fravær for å sikre nødvendig kontinuitet i tjenesten.

Tiltaket innebærer en omlegging av kjøkkenets oppgaver og produksjon. Kjøkkenet vil fortsatt produsere middager til sykehjemmet og helseboliger med bemanning, men produksjonen av middager til hjemmeboende tjenestemottakere med vedtak opphører. Behovet for middag til denne brukergruppen dekkes gjennom kjøp av

tjenesten fra ekstern leverandør etter anskaffelse i henhold til gjeldende regelverk. Kjøkkenet vil fortsatt kunne ivareta produksjon av brød til sykehjemmet, helseboliger med bemanning og barnehagene. Produksjon av varm lunsj avvikles, og dessertproduksjonen begrenses til søndager og helligdager.

Selv om tiltaket innebærer en reduksjon på 1,23 årsverk ved kjøkkenet, vil kommunen kunne få kostnader knyttet til levering av middager til hjemmeboende tjenestemottakere med vedtak, selv om dette i stor grad skal søkes løst som et selvkostprinsipp.

Samtidig arbeides det med å etablere nye leverandøravtaler for kjøkkentjenesten ved at kommunen nå går ut på anbud i samarbeid med Kvæfjord og Tjeldsund. Formålet med avtalene er å sikre gode innkjøpsbetingelser, stabile leveranser og kostnadseffektive løsninger for anskaffelse av varer til kjøkkenets drift. Samlet innebærer tiltaket en omlegging av dagens tjenesteproduksjon, der den kommunale kjøkkendriften i hovedsak rettes mot matproduksjon til sykehjem og helseboliger med bemanning. Kommunens egne ressurser konsentreres dermed i større grad om lovpålagte og prioriterte tjenester, mens levering av middag til hjemmeboende tjenestemottakere ivaretas av eksterne løsninger.

De anbefalte tiltakene ved heldøgns helsetjeneste baserer seg på å gjennomføre nedtrekk der hvor det i minst mulig grad rammer den helsehjelpen som gis. En total avvikling av kjøkkendriften er ikke å anbefale.

Videre er det vurdert og beskrevet konsekvensene ved å avslutte ordningen med døgnsykepleiere. Dette anbefales ikke da det erfaringsmessig er svært vanskelig å rekruttere sykepleiere til ordinær turnus. Tiltaket vil gi en økonomisk effekt på kort sikt, men dersom vi må ta i bruk vikarbyrå for å ha tilstrekkelig sykepleierdekning vil denne besparelsen kunne bli kortvarig. Innleie av sykepleievikar fra vikarbyrå koster om lag 2,5 ganger mer enn en fast ansatt sykepleier.

Reduksjon i grunnbemanning er også vurdert. I første omgang anbefales det å avvente med til vi har fått implementert de løsninger som er skissert i forbindelse med prosjektet ungt utenforskap. Dersom vi på en god måte klarer å få på plass unge uføre/andre i varig tilrettelagt arbeid som kan utføre praktiske oppgaver som ikke krever helsepersonell, vil reduksjon i grunnbemanningen være mer gjennomførbart enn det er i dag.

Barnehagene

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 0,8 årsverk	Sammenslått barnehagedrift, enten på Ånstad eller ved lbestad oppvekstsenter	Negativt; Lang avstand til barnehagen for barn fra ytterkantene, kan bli store grupper sett i forhold til areal, forringelse av førskoletilbudet dersom	600 000,-

		avstanden til lbestad skole blir for stor	
		Positivt; Større pedagogisk fagmiljø, ungene blir kjent med hverandre på tvers av øyene, større personalgruppe, kan ha avdelingsmøter på dagtid	

Det anbefales ikke å slå sammen barnehageavdelingene på nåværende tidspunkt. Selv om en sammenslåing kan gi enkelte administrative og driftsmessige gevinster, fremstår den økonomiske besparelsen som begrenset sett opp mot konsekvensene for barn, foreldre, ansatte og tjenestetilbudet.

Ved oppstart av barnehageåret 2026/2027 har begge avdelingene fullt utnyttet kapasitet innenfor gjeldende bemannings- og pedagognorm. Det vil si at det ikke er kapasitet til å ta inn flere barn i inneværende barnehageår. Samtidig understrekes det at behovet for barnehageplasser har vært høyere enn tidligere prognoser har lagt til grunn. Dette tilsier at kommunen fortsatt har behov for dagens kapasitet og fleksibilitet i tilbudet.

Den direkte gevinsten ved en sammenslåing er i hovedsak knyttet til at én vakant 80 prosent stilling kan tas ut, samt enkelte potensielle besparelser på drift som strøm, renhold og brøyting dersom virksomheten samles på en av stedene.

Videre vil det være behov for bygningsmessige tilpasninger og investeringer ved begge lokaliseringalternativene, noe som vil redusere netto innsparingsgevinst.

En eventuell sammenslåing ville kunne gi positive effekter som større fagmiljø, mindre sårbar personalgruppe og bedre muligheter for samarbeid mellom barna. I denne omgang og med dagens barnetall vurderes disse gevinstene ikke å være av en slik størrelse at de oppveier ulempene og risikoen ved å samle tilbudet på ett sted.

Det anbefales heller at man i arbeidet med budsjett og økonomiplan heller ser på alternative til tak som; mer effektive innkjøpsordninger, justering av kostpenger, gjennomgang av ordningen med gratis barnehage, stengte perioder i romjul/stille uke samt sommerstenging. Disse tiltakene kan i sum gi økonomiske besparelser uten de helt store konsekvensene som en sammenslåing av avdelingene vil gi.

Samlet vurderes det at en sammenslåing av barnehageavdelingene vil gi begrensede og usikre økonomiske gevinster selv om det faglig sett ville kunne blitt et godt tilbud. På bakgrunn av dette anbefales det at dagens barnehagestruktur opprettholdes, og at kommunen i stedet arbeider videre med alternative innsparingstiltak.

Våren 2027 går 5 barn ut av barnehagen, våren 2028 er det 12 barn som går ut av barnehagen. I tillegg kommer hensynet til hvor mange barn som teller som en eller to

plasser det enkelte år. Dette i sum innebærer at vi i løpet av en to års periode bør ta stilling til hvorvidt vi skal ha en eller to barnehageavdelinger i lbestad kommune.

lbestad skole

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 5 årsverk	Overgang til full få-delning, økt samarbeid mellom barnehage og SFO	Negativt; risiko for at noen elever føler seg små i mengden, krever ekstra arbeid med inkludering, krever sterk koordinering av undervisning, krever gode strukturer Positivt; Teamorganisering gir økt robusthet, stort sosialt fellesskap, god forberedelse til videregående skole, kan styrke elevenes selvstendighet, bredt faglig tilbud, større mulighet for fordypning og valgfag, god utnyttelse av spesialkompetanse	4 400 000,-

Det er gjennomført en grundig vurdering av bemanningsbehov, elevgrunnlag, organisering og økonomiske rammer for lbestad skole. Skoleåret 2026/2027 benyttes som et overgangsår, med gradvis innføring av teamorganisering og full fådeling fra skoleåret 2027/2028.

Dette på grunn av hensynet til forutsigbarhet, kompetansebygging, involvering av ansatte og foresatte, samt ønsket om å unngå store organisatoriske endringer midt i skoleåret.

Det legges opp til et nedtrekk på 5 årsverk med helårseffekt i 2027, hvorav 1,9 av de 5 årsverkene allerede er tatt ut. Beregningene viser at den samlede reduksjonen som er nødvendig i oppvekstsektoren kan oppnås gjennom naturlig avgang, AFP, vakante stillinger og utløp av midlertidige avtaler.

Det legges til grunn at elevtallet er lavt og synkende, og at organisering i tre fådelte team allerede er identifisert som framtidig modell for skolen. Videre viser vurderingene at en tredelt organisering kan gi mer robuste fagmiljøer, bedre ressursutnyttelse og større fleksibilitet i bruk av personalressurser.

Det er skissert følgende prosessplan for overgang til tredeling

- Prosessen er allerede startet gjennom etablering av lærerteam for å styrke samarbeid og felles ansvar.
- Dette skoleåret prøves tredeling ut i enkelte timer, fag og perioder.
- Erfaringene fra utprøvingen skal vurderes underveis og brukes i videre planlegging.
- Elevene involveres i hva som er viktig for et godt læringsmiljø og god læring.
- Foreldrene involveres gjennom felles foreldremøter, informasjon og dialog.
- Ansatte, elever og foreldre skal bidra med erfaringer og innspill før endelig organisering fastsettes.
- Målet er en planlagt og trygg overgang til tredeling neste skoleår.
- Politikerne holdes orientert om prosessen, erfaringene fra utprøvingen og den videre framdriften.

Drift og vedlikehold

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 1 årsverk	Reduksjon i renhold	Lavere frekvens på renhold i enkelte bygg.	675 000,-

En reduksjon i stillingsressurs på renhold vil medføre lavere frekvens på renhold for enkelte bygg. Det vil også måtte utarbeides nye renholdsplaner for alle bygg basert på dette.

Stab/støtte og enhet for Samfunn, næring og kultur

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 0,2 årsverk	Reduksjon i administrativ stilling	Oppgaveforskyving til øvrige ansatte. Tiltaket anses for å ha minimal konsekvens da flere av arbeidsprosessene er forenklet med digitale systemer.	190 000,-
Nedtrekk 1 årsverk	Stilling som enhetsleder for samfunn, næring og kultur. Enhetens ansatte overføres midlertidig til stab/støtte med personalsjef/ass.kommunedirektør som nærmeste overordnede.	Oppgaveforskyving og merbelastning på øvrige ansatte, kan føre til mindre oppfølging av lokalt næringsliv, lag og foreninger.	1 150 000,-
Nedtrekk 1 årsverk	Ungdomskoordinator	Barn og unge får færre trygge voksne	814 000,-

		å snakke med, færre aktiviteter og møteplasser, forebyggende forum og ungdomsråd mister sin koordinator.	
Nedtrekk 1 årsverk	Fagarbeider	Færre dager med fysisk tilstedeværelse på biblioteket, meråpent bibliotek kan delvis kompensere for dette. Men det vil være ekskluderende for de som ikke mestrer tekniske løsninger. Et nedtrekk her vil føre til mindre kapasitet til å gjennomføre andre oppgaver innenfor kulturfeltet.	700 000,-

De nedtrekkene som foreslås innenfor denne delen av virksomheten vil i begrenset grad påvirke vår evne til å levere på lovpålagte oppgaver. De funksjoner som per i dag ligger til enheten og som er lovpålagt knytter seg til folkebibliotek og ungdomsråd. I enheten er stillingen som enhetsleder foreslått som et nedtrekk i denne omgang. Dette fører til en oppgaveforskyvning som gjør at gjenværende i enheten får flere oppgaver.

Forslag til utsettelse av vedtak og investeringer:

- Vedtak i k-sak 12/26 – det avventes med å utdanne parkeringsvakter da utdanningen av 2 parkeringsvakter vil beløpe seg til kr. 150 000,-. I tillegg anbefales det å avvente innkjøp av kontrollutstyr som minimum vil beløpe seg til kr. 60 000,-. Estimert besparelse inneværende år vil da være kr. 210 000,-
- Reduksjon i årets arrangørstøtte (kultur), besparelse inneværende år kr. 100 000,-
- Reduksjon i årets kulturmiddelpott, besparelse inneværende år kr. 75 000,-
- Ordningen med stimuleringsmidler for renovering/bygging av bolig stanses inntil videre. Årets avsatte midler på kr. 300 000,- er brukt opp, og i praksis har vi ikke tilgjengelige midler på disposisjonsfond.

Totalt medfører disse tiltakene besparelser på kr. 385 000,- for inneværende år.

Når det gjelder det allerede vedtatte prosjektet med brannstasjon, har vi nå fått inn tilbud. Det var flere tilbydere og kostnadene ved bygging av brannstasjon vil være innenfor det som allerede er budsjettert.

Prosjektet vil da medføre følgende rente og avdragsutgifter (estimat):

Nominell rente	5,15 %
Effektiv rente	5,22 %

	2026	2027	2028	2029	2030
SUM Rentekostnad	103 659	1 580 208	1 557 178	1 532 932	1 507 404
Rentekostnad på lånesum 22 400 000		1 164 357	1 147 359	1 129 464	1 110 623
Rentekostnad på lånesum 8 000 000		415 851	409 819	403 468	396 781
Avdrag		435 792	458 822	483 068	508 596
Sum årlig avdrag og rente		2 016 000	2 016 000	2 016 000	2 016 000
Opptak av lån	-8 000 000	-22 400 000			
Renteinntekter					
Renteinntekter ved 100% ubrukte lånemidler	-98 798	-1 529 786			
Netto Rentekostnad	4 860	50 422	1 557 178	1 526 148	1 500 968
Renteinntekter ved 50% ubrukte lånemidler	-49 248	-755 505			
Netto Rentekostnad	54 411	824 703	1 557 178	1 526 148	1 500 968
Renteinntekter ved 20% ubrukte lånemidler	-19 663	-299 978			
Netto Rentekostnad	83 996	1 280 229	1 557 178	1 532 932	1 507 404
Renteinntekter ved 0% ubrukte lånemidler		0	0		
Netto Rentekostnad	103 659	1 580 208	1 557 178	1 532 932	1 507 404
Opptaksmåned	september	januar			

For kommunens samlede avdragsbelastning vil prosjektet medføre følgende:

	2026	2027	2028	2029	2030
Avdrag uten brannstasjon	12 437 502	13 251 846	12 975 951	12 975 951	12 975 951
Avdrag med Brannstasjon	12 437 502	13 554 854	13 710 213	13 691 776	13 672 649
Differanse Avdrag		303 008	734 261	715 824	696 697

I tillegg ventes det å ha en effekt på kommunens totale rentebelastning. Denne er imidlertid utfordrende å beregne da det beror på sammensetningen av låneporteføljen, markedsvilkår og effekten av de årlige nedbetalingene av låneporteføljen.

Hensynet til HMS-forhold, krav til brannstasjoner med mer er belyst i k-sak 54/25. Det er behov for å gjøre noen med forholdene til både de tilsatte i brann- og redning, samt de tilsatte i drift og vedlikehold. Dersom investeringen utsettes vil bygge kostnaden trolig øke i takt med den generelle prisveksten. For å skaffe et økonomisk handlingsrom for å gjennomføre investeringen tilrås det at det legges opp til ytterligere nedtrekk av årsverk i økonomiplanperioden.

Helse og miljø

Ingen konsekvens

Personell

Omstillingen innebærer et foreslått nedtrekk på om lag 12,24 årsverk med helårsvirkning fra 2027, samt mulighet for ytterligere reduksjoner i kommende økonomiplanperiode. Tiltakene vil berøre flere enheter og vil medføre blant annet endret oppgavefordeling og økt krav til fleksibilitet hos ansatte.

Kommunedirektøren legger til grunn at omstillingen så langt som mulig skal gjennomføres gjennom naturlig avgang, pensjonerings, vakante stillinger og utløp av midlertidige avtaler. Noen vil måtte få tilbud om annet passende arbeid i kommunen, men det har vi vakanser nok til å løse. Målsettingen er å få til en forutsigbar omstillingsprosess for de ansatte som mulig. Samtidig vil flere enheter oppleve økt arbeidsbelastning som følge av færre ansatte, høyere brukertetthet og oppgaveforskyvning mellom enheter.

Omstillingen vil kreve god medvirkning fra ansatte og tillitsvalgte gjennom hele prosessen. Det må legges vekt på et godt arbeidsmiljø, tydelig informasjon og systematisk oppfølging for å redusere risiko for økt sykefravær, rekrutteringsutfordringer og uønsket turnover.

Utover de konkrete forslag som ligger til saken, anser kommunedirektøren det som hensiktsmessig å utrede hvorvidt vi er hensiktsmessig organisert med tanke på effektiv ressursutnyttelse og samarbeid.

Økonomi

Saken er utløst av et forventet bortfall av inntekter fra Havbruksfondet på mellom 15 og 30 millioner kroner sammenlignet med vedtatt budsjett. Inntektsbortfallet gjør det nødvendig å gjennomføre omfattende omstillingstiltak for å bringe driften i balanse.

De foreslåtte tiltakene gir betydelige økonomiske besparelser gjennom reduksjon av årsverk. Tiltakene vil bidra til å redusere risikoen for økonomisk ubalanse, svekket disposisjonsfond og eventuell innmelding i ROBEK.

Kommunedirektøren vurderer samlet at de foreslåtte tiltakene er nødvendige for å tilpasse kommunens driftsnivå til et lavere og mer varig inntektsgrunnlag. Selv om tiltakene vil ha konsekvenser for både ansatte og tjenestetilbud, anses de som nødvendige for å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi og opprettholde kommunens evne til å levere lovpålagte tjenester over tid.

Kommunedirektørens konklusjon

Med bakgrunn i de vurderinger som fremkommer over, vil kommunedirektøren fremme følgende forslag til innstilling til formannskapsmøtet 10.09.26:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:
Kommunestyret vedtar følgende:

1. Reduksjon i antallet årsverk med følgende innretning:

Enhet	Antall årsverk	Besparelse
Bofellesskapet for enslige mindreårige flyktninger	1 årsverk	760 000,-
Bo og oppfølgingstjenesten	1,4 årsverk	1 000 000,-
Enhet for hjemmetjenester	0,5 årsverk	300 000,-
Enhet for heldøgns helsetjenester	2,14	1 450 000,-
Ibestad skole	5 årsverk	4 400 000,-
Drift og vedlikehold (renhold)	1 årsverk	675 000,-
Stab/støtte	0,2 årsverk	190 000,-
Enhet for samfunn, næring og kultur	1 årsverk	1 150 000,-
SUM helårsvirkning for 2027	12,24	9 925 000,-

2. Øvrige tiltak med umiddelbar effekt for inneværende år:

- Vedtak i k-sak 12/26 – det forventes med å utdanne parkeringsvakter da utdanningen av 2 parkeringsvakter vil beløpe seg til kr. 150 000,-. I tillegg anbefales det å avvente innkjøp av kontrollutstyr som minimum vil beløpe seg til kr. 60 000,-. Estimert besparelse inneværende år vil da være kr. 210 000,-
 - Reduksjon i årets arrangørstøtte (kultur), besparelse inneværende år kr. 100 000,-
 - Reduksjon i årets kulturmiddelpott, besparelse inneværende år kr. 75 000,-
 - Ordningen med stimuleringsmidler for renovering/bygging av bolig stanses inntil videre. Årets avsatte midler på kr. 300 000,- er brukt opp, og i praksis har vi ikke tilgjengelige midler på disposisjonsfond.
3. Ytterligere nedtrekk på minimum 2 årsverk innarbeides i økonomiplanen for 2027-2030.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å utrede hvorvidt det vil være hensiktsmessig å endre på organisasjonsstrukturen med den målsetting å få til økt samarbeid og bedre ressursutnyttelse. Utredningen fremlegges politisk behandling innen utgangen av september 2027.

Arkivsak-dok. 26/00290-3
Saksbehandler Hildegunn Thode Dalsnes

Saksgang

Møtedato

OMSTILLING 2026/2027

Forslag til vedtak/innstilling:

*Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:
Kommunestyret vedtar følgende:*

1. Reduksjon i antallet årsverk med følgende innretning:

Enhet	Antall årsverk	Besparelse
Bofellesskapet for enslige mindreårige flyktninger	1 årsverk	760 000,-
Bo og oppfølgingstjenesten	1,4 årsverk	1 000 000,-
Enhet for hjemmetjenester	0,5 årsverk	300 000,-
Enhet for heldøgns helsetjenester	2,14	1 450 000,-
Ibestad skole	5 årsverk	4 400 000,-
Drift og vedlikehold (renhold)	1 årsverk	675 000,-
Stab/støtte	0,2 årsverk	190 000,-
Enhet for samfunn, næring og kultur	1 årsverk	1 150 000,-
SUM helårsvirkning for 2027	12,24	9 925 000,-

2. Øvrige tiltak med umiddelbar effekt for inneværende år:

- Vedtak i k-sak 12/26 – det avventes med å utdanne parkeringsvakter da utdanningen av 2 parkeringsvakter vil beløpe seg til kr. 150 000,-. I tillegg

- anbefales det å avvente innkjøp av kontrollutstyr som minimum vil beløpe seg til kr. 60 000,-. Estimert besparelse inneværende år vil da være kr. 210 000,-
- Reduksjon i årets arrangørstøtte (kultur), besparelse inneværende år kr. 100 000,-
 - Reduksjon i årets kulturmiddelpott, besparelse inneværende år kr. 75 000,-
 - Ordningen med stimuleringsmidler for renovering/bygging av bolig stanses inntil videre. Årets avsatte midler på kr. 300 000,- er brukt opp, og i praksis har vi ikke tilgjengelige midler på disposisjonsfond.
3. Ytterligere nedtrekk på minimum 2 årsverk innarbeides i økonomiplanen for 2027-2030.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å utrede hvorvidt det vil være hensiktsmessig å endre på organisasjonsstrukturen med den målsetting å få til økt samarbeid og bedre ressursutnyttelse. Utredningen fremlegges politisk behandling innen utgangen av september 2027.

Vedlegg:

Prognose fra Kontali

Kort beskrivelse av saken

Kommunen står foran en betydelig økonomisk utfordring som følge av vesentlig reduserte inntekter fra Havbruksfondet. Foreløpige beregninger viser at kommunen vil motta mellom 15 og 30 millioner kroner mindre enn budsjettet inneværende år. Inntektene fra Havbruksfondet har over tid bidratt til å styrke kommunens økonomiske handlingsrom og finansiere både drift og investeringer. Reduksjonen innebærer at kommunen må tilpasse driftsnivået til et lavere og mer varig inntektsgrunnlag.

Kommunens økonomi påvirkes samtidig av flere forhold, blant annet generell prisvekst, lønnsvekst, økte tjenestebehov innen helse og omsorg, samt høyere kostnader knyttet til investeringer og finansiering. Samlet innebærer dette et behov for en reduksjon av kommunens drift og ressursbruk.

Det fremmes derfor en egen sak for hvordan en omstilling kan gjennomføres slik at dette kan danne grunnlaget for arbeidet med økonomiplan 2027-2030.

Tiltakene har vært drøftet med hovedtillitsvalgte og hovedverneombud i møte den 19/8, samt i område vise HMS grupper den 24/8. I tillegg har Kommunedirektør og ass. Kommunedirektør deltatt ulike personalmøter.

Fakta i saken

Kommunens økonomi må være langsiktig bærekraftig og i balanse. Når inntektsgrunnlaget reduseres betydelig, må dette møtes gjennom omstilling og prioriteringer.

Et inntektsbortfall som i verste konsekvens beløper seg på 30 millioner kroner tilsvarer en betydelig andel av kommunens økonomiske handlingsrom. Dersom kommunen ikke gjennomfører nødvendige tiltak, vil konsekvensene kunne bli:

- Mindre evne til å møte uforutsette hendelser på grunn av manglende avsetning til disposisjonsfond
- Redusert investeringskapasitet,
- Risiko for økonomisk ubalanse i planperioden
- Innmelding i ROBEK som følge av udekket merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene. Dersom lbestad kommunes driftsinntekter for 2026 reduseres med 30 millioner, vil det medføre innmelding i ROBEK dersom vi inneværende år får et negativt netto driftsresultat på mer en anslagsvis 6,4 millioner.

Med bakgrunn i dette er det nødvendig å gjennomføre både kortsiktige og langsiktige tiltak i hele organisasjonen.

Enhetslederne har gjennom sommeren jobbet med å utrede tiltak innenfor egen enhet. Samlet sett er det sett innstilles det på et nedtrekk i årsverk tilsvarende 12,24 årsverk med helårsvirkning fra 2027. Med mulighet for ytterligere 2-5 årsverk i kommende økonomiplanperiode. Dette bør sees opp mot fremtidige pensjonsavganger samt en eventuelt ny barnehagestruktur.

Inneværende år er det iverksatt følgende tiltak;

- Stab/støtte, nedtrekk på 0,2 årsverk
- Enhet for samfunn, næring og kultur, 1 årsverk holdes vakant
- Skole, nedtrekk på 1,9 årsverk i forbindelse med høstens timeplan
- Innkjøpsstopp
- Restriktiv praksis knyttet til tjenestereiser
- Restriktiv innleiepraksis
- Gjennomgang av avtaler, abonnementer og lisenser

Vurdering

Nedenfor følger tabell over de tiltak som er identifisert og vurdert innenfor den enkelte enhet. Tiltakene er skalert etter farge hvor de grønne følger sakens innstilling, og de røde og lyserøde er tiltak som kan gjennomføres, men noen av dem med en lengre tidshorisont.

Bofellesskapet

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk av 1 årsverk	Nedtrekk av vakante stillinger (0,2+0,8)	2/3 helger vil døgnvakten være alene på arbeid, samt 50 % av ukedagene. Bofellesskapet har ansvaret for ungdommer i	760 000,-

		Harstad og Salangen i tillegg til de som bor her. Ungdommene har ulike behov for oppfølging. Nedtrekket vil begrense muligheten for å følge opp de som bor i Harstad og Salangen.	
Nedtrekk av 1 årsverk	Nedtrekk av ytterligere ett årsverk, enhetsleder går inn som en del av bemanningen	Mindre tid til å ivareta lederansvaret samt koordineringen rundt øvrige bosatte flyktninger. Bemanningen i bofellesskapet er da redusert til døgnvaktene + enhetsleder som en del av grunnbemanningen.	760 000,-

Inneværende høst vil bofellesskapet få en ny beboer i grunnskolealder. Dersom det ikke blir anmodet om flere mindreårige i 2027, vil det være nødvendig å iverksette begge nedtrekkene som er skissert ovenfor. I denne omgang anbefales det å ta ned tjenesten med ett årsverk slik at de mindreårige som vi har på hybel utenfor kommunen får nødvendig oppfølging.

Bo- og oppfølgingstjenesten

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 1,4 årsverk	Økt samarbeid med hjemmetjenesten, høyere brukertetthet per ansatt	Vil kunne medføre økt arbeidsbelastning	1 000 000,-
0-1 årsverk	Gjennomgang av brukertilbud	Vil kunne medføre oppgaveforskyving til annen enhet.	0-760 000,-
0,8 årsverk	Samlokalisering av beboere	Vil medføre endringer i boforhold, reduksjon i døgnturnus stillinger kan påvirke muligheten for å rekruttere og beholde kvalifisert personell	600 000,-

Tiltakene ovenfor er skalert etter gjennomførbarhet. De tiltakene som innebærer gjennomgang av brukertilbud og samlokalisering av beboere vil være vanskelig å gjennomføre på kort sikt. Øvrige tiltak som sees på er å ta i bruk mer velferdsteknologi i form av medisindispensere, GPS og digitale tilsyn som kan bidra til å redusere behovet for fysisk tilstedeværelse av personell. Potensial og forsvarlighet må vurderes i det enkelte tilfelle.

Hjemmetjenesten:

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 0,5 årsverk	Reduksjon i praktisk bistand	Strammere behovsvurdering og evaluering av gamle vedtak	300 000,-
Nedtrekk 0,2 årsverk	Avvikling av hukommelsesteamet	Tjenestene mister tidlig innsikt i fremtidige tjenestebehov hos personer med kognitiv svikt. Økt risiko for at brukere kommer inn i tjenestene med større og mer komplekse behov	120 000,-

Brugergruppen til hjemmetjenesten varierer gjennom året. De har relativt hyppige endringer i brukerbehov, men det er generelt et høyt press på tjenesten da vi har innrettet våre helsetjenester med mål om at flest skal bo hjemme lengst mulig. Det anbefales derfor å gjøre nedtrekk der hvor det ikke rammer den helsehjelpen som gis. Å avvikle Hukommelsesteamet anbefales ikke per tiden. Vi ser et økende antall med kognitiv svikt, og tidlig innsats og støtte er viktig for å imøtekomme både brukerbehov og pårørende på en god måte.

Heldøgns helsetjenester

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 2,23 årsverk	Avvikle kjøkkendriften	Negativt; Redusert fleksibilitet, mindre lokal beredskap, økt belastning på avdelingene i forbindelse med tilberedning av måltider Positivt; Reduksjon i lønnskostnader, mulighet for mer forutsigbare kostnader gjennom leveranseavtaler, frigjøring av ressurser til andre prioriterte tjenester	1 700 000,-
Nedtrekk 1,23 årsverk	Redusert kjøkkendrift	Negativt; Redusert kapasitet til produksjon av måltider, økt sårbarhet ved fravær	850 000,-

		Positivt; Reduserte lønnskostnader, delvis opprettholdelse av lokalt kjøkken, bevarer produksjonskapasitet	
0,91 årsverk	Redusert dagsenterdrift	Negativt; Venteliste på dagsenterplass, redusert avlastning for pårørende, økt arbeidsbelastning, mindre variasjon i tilbudet, økt risiko ved utfordrende atferd. Positivt; Reduserte driftskostnader, mulighet for å konsentrere tilbudet rundt de dager hvor etterspørselen er størst, kan bidra til mer målrettet bruk av personellressurser	600 000,-
Nedtrekk 4 årsverk	Opphør av døgnsykepleierordningen	Negativt; manglede dekning av sykepleier, økt bruk av bakvakt, redusert tid til saksbehandling og journaloppfølging, redusert tid til medikamenthåndtering, økt arbeidsbelastning på gjenværende sykepleiere, mindre tid til direkte pasientoppfølging, risiko for bruk av vikarbyrå Positivt; Reduserte lønnskostnader, kan bidra til kompetanseheving og endret oppgavefordeling mellom faggrupper, kan stimulere til økt tverrfaglig samarbeid	4 000 000,-
Nedtrekk 1 årsverk	Reduksjon i grunnbemanning på dagtid (Fra 5 til 4)	Negativt; økt press på gjenværende grunnbemanning, økt sårbarhet ved akutte hendelser, fall eller	800 000,-

		utagering, økt ventetid før bistand kan gis i enkelte situasjoner, redusert kapasitet til observasjon og oppfølging av pasienter med endret helsetilstand, ventetid for å få gjennomført oppgaver som krever 2 pleiere	
--	--	--	--

Som en del av arbeidet med å tilpasse driften til kommunens økonomiske rammer er det vurdert ulike tiltak som kan bidra til kostnadsreduksjon. Det har vært et mål å opprettholde eksisterende tjenestetilbud så langt som mulig, samtidig som bemanning og ressursbruk tilpasses den økonomiske situasjonen.

De anbefalte forslagene innebærer derfor i hovedsak reduksjon i årsverk, framfor full avvikling av tjenester/funksjoner.

Forslaget innebærer en samlet reduksjon på 2,14 årsverk og er ett av flere tiltak som vurderes for å møte kommunens økonomiske utfordringer.

Dagsenteret er et aktivitetstilbud som bidrar til sosial deltakelse, struktur i hverdagen og mestring for hjemmeboende brukere, samtidig som tilbudet gir avlastning for pårørende.

Det foreslås å redusere dagsentertilbudet fra fem til tre dager per uke. Tiltaket innebærer en reduksjon på 0,91 årsverk.

Dagsenteret har i dag syv faste brukere og tilbyr aktivitet, sosialt fellesskap og kafe en dag i uken.

Etter omleggingen vil tilbudet organiseres slik at en av de tre ukedagene bemannes med to ansatte, mens de to øvrige dagene bemannes med en ansatt. Dagen med to ansatte vil gi mulighet for å samle flere brukere samtidig, mens tilbudet de øvrige dagene vil være tilpasset et lavere antall deltakere.

Målet er å opprettholde et strukturert og forutsigbart aktivitetstilbud innenfor de tilgjengelige ressursene.

Det vil bli arbeidet med å styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner, lag og foreninger for å bidra til aktivitet, sosial deltakelse og inkludering.

Organisering av tilbudet, fordeling av brukere og eventuelle tilpasninger i transport- og aktivitetsopplegget vil bli vurdert nærmere som en del av gjennomføringen.

Det foreslås videre å redusere bemanningen ved kjøkkenet med 1,23 årsverk. Etter en gjennomføring av tiltaket vil kjøkkendriften være bemannet med 1 årsverk.

Redusert bemanning vil medføre en mer sårbar drift. Det må derfor etableres løsninger for håndtering av ferieavvikling, sykefravær og annet fravær for å sikre nødvendig kontinuitet i tjenesten.

Tiltaket innebærer en omlegging av kjøkkenets oppgaver og produksjon. Kjøkkenet vil fortsatt produsere middager til sykehjemmet og helseboliger med bemanning, men

produksjonen av middager til hjemmeboende tjenestemottakere med vedtak opphører. Behovet for middag til denne brukergruppen dekkes gjennom kjøp av tjenesten fra eksternt leverandør etter anskaffelse i henhold til gjeldende regelverk. Kjøkkenet vil fortsatt kunne ivareta produksjon av brød til sykehjemmet, helseboliger med bemanning og barnehagene. Produksjon av varm lunsj avvikles, og dessertproduksjonen begrenses til søndager og helligdager.

Selv om tiltaket innebærer en reduksjon på 1,23 årsverk ved kjøkkenet, vil kommunen kunne få kostnader knyttet til levering av middager til hjemmeboende tjenestemottakere med vedtak, selv om dette i stor grad skal søkes løst som et selvkostprinsipp.

Samtidig arbeides det med å etablere nye leverandøravtaler for kjøkkentjenesten ved at kommunen nå går ut på anbud i samarbeid med Kvæfjord og Tjeldsund. Formålet med avtalene er å sikre gode innkjøpsbetingelser, stabile leveranser og kostnadseffektive løsninger for anskaffelse av varer til kjøkkenets drift. Samlet innebærer tiltaket en omlegging av dagens tjenesteproduksjon, der den kommunale kjøkkendriften i hovedsak rettes mot matproduksjon til sykehjem og helseboliger med bemanning. Kommunens egne ressurser konsentreres dermed i større grad om lovpålagte og prioriterte tjenester, mens levering av middag til hjemmeboende tjenestemottakere ivaretas av eksterne løsninger.

De anbefalte tiltakene ved heldøgns helsetjeneste baserer seg på å gjennomføre nedtrekk der hvor det i minst mulig grad rammer den helsehjelpen som gis. En total avvikling av kjøkkendriften er ikke å anbefale.

Videre er det vurdert og beskrevet konsekvensene ved å avslutte ordningen med døgnsykepleiere. Dette anbefales ikke da det erfaringsmessig er svært vanskelig å rekruttere sykepleiere til ordinær turnus. Tiltaket vil gi en økonomisk effekt på kort sikt, men dersom vi må ta i bruk vikarbyrå for å ha tilstrekkelig sykepleierdekning vil denne besparelsen kunne bli kortvarig. Innleie av sykepleievikar fra vikarbyrå koster om lag 2,5 ganger mer enn en fast ansatt sykepleier.

Reduksjon i grunnbemanning er også vurdert. I første omgang anbefales det å avvente med til vi har fått implementert de løsninger som er skissert i forbindelse med prosjektet ungt utenforskap. Dersom vi på en god måte klarer å få på plass unge uføre/andre i varig tilrettelagt arbeid som kan utføre praktiske oppgaver som ikke krever helsepersonell, vil reduksjon i grunnbemanningen være mer gjennomførbart enn det er i dag.

Barnehagene

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 0,8 årsverk	Sammenslått barnehagedrift, enten på Ånstad eller ved Ibestad oppvekstsenter	Negativt; Lang avstand til barnehagen for barn fra ytterkantene, kan bli store grupper sett i forhold til areal, forringelse av førskoletilbudet dersom	600 000,-

		avstanden til lbestad skole blir for stor	
		Positivt; Større pedagogisk fagmiljø, ungene blir kjent med hverandre på tvers av øyene, større personalgruppe, kan ha avdelingsmøter på dagtid	

Det anbefales ikke å slå sammen barnehageavdelingene på nåværende tidspunkt. Selv om en sammenslåing kan gi enkelte administrative og driftsmessige gevinster, fremstår den økonomiske besparelsen som begrenset sett opp mot konsekvensene for barn, foreldre, ansatte og tjenestetilbudet.

Ved oppstart av barnehageåret 2026/2027 har begge avdelingene fullt utnyttet kapasitet innenfor gjeldende bemannings- og pedagognorm. Det vil si at det ikke er kapasitet til å ta inn flere barn i inneværende barnehageår. Samtidig understrekes det at behovet for barnehageplasser har vært høyere enn tidligere prognoser har lagt til grunn. Dette tilsier at kommunen fortsatt har behov for dagens kapasitet og fleksibilitet i tilbudet.

Den direkte gevinsten ved en sammenslåing er i hovedsak knyttet til at én vakant 80 prosent stilling kan tas ut, samt enkelte potensielle besparelser på drift som strøm, renhold og brøyting dersom virksomheten samles på en av stedene.

Videre vil det være behov for bygningsmessige tilpasninger og investeringer ved begge lokaliseringalternativene, noe som vil redusere netto innsparingsgevinst.

En eventuell sammenslåing ville kunne gi positive effekter som større fagmiljø, mindre sårbar personalgruppe og bedre muligheter for samarbeid mellom barna. I denne omgang og med dagens barnetall vurderes disse gevinstene ikke å være av en slik størrelse at de oppveier ulempene og risikoen ved å samle tilbudet på ett sted.

Det anbefales heller at man i arbeidet med budsjett og økonomiplan heller ser på alternative til tak som; mer effektive innkjøpsordninger, justering av kostpenger, gjennomgang av ordningen med gratis barnehage, stengte perioder i romjul/stille uke samt sommerstenging. Disse tiltakene kan i sum gi økonomiske besparelser uten de helt store konsekvensene som en sammenslåing av avdelingene vil gi.

Samlet vurderes det at en sammenslåing av barnehageavdelingene vil gi begrensede og usikre økonomiske gevinster selv om det faglig sett ville kunne blitt et godt tilbud. På bakgrunn av dette anbefales det at dagens barnehagestruktur opprettholdes, og at kommunen i stedet arbeider videre med alternative innsparingstiltak.

Våren 2027 går 5 barn ut av barnehagen, våren 2028 er det 12 barn som går ut av barnehagen. I tillegg kommer hensynet til hvor mange barn som teller som en eller to

plasser det enkelte år. Dette i sum innebærer at vi i løpet av en to års periode bør ta stilling til hvorvidt vi skal ha en eller to barnehageavdelinger i lbestad kommune.

lbestad skole

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 5 årsverk	Overgang til full få-delning, økt samarbeid mellom barnehage og SFO	Negativt; risiko for at noen elever føler seg små i mengden, krever ekstra arbeid med inkludering, krever sterk koordinering av undervisning, krever gode strukturer Positivt; Teamorganisering gir økt robusthet, stort sosialt fellesskap, god forberedelse til videregående skole, kan styrke elevenes selvstendighet, bredt faglig tilbud, større mulighet for fordypning og valgfag, god utnyttelse av spesialkompetanse	4 400 000,-

Det er gjennomført en grundig vurdering av bemanningsbehov, elevgrunnlag, organisering og økonomiske rammer for lbestad skole. Skoleåret 2026/2027 benyttes som et overgangså, med gradvis innføring av teamorganisering og full fådeling fra skoleåret 2027/2028.

Dette på grunn av hensynet til forutsigbarhet, kompetansebygging, involvering av ansatte og foresatte, samt ønsket om å unngå store organisatoriske endringer midt i skoleåret.

Det legges opp til et nedtrekk på 5 årsverk med helårseffekt i 2027, hvorav 1,9 av de 5 årsverkene allerede er tatt ut. Beregningene viser at den samlede reduksjonen som er nødvendig i oppvekstsektoren kan oppnås gjennom naturlig avgang, AFP, vakante stillinger og utløp av midlertidige avtaler.

Det legges til grunn at elevtallet er lavt og synkende, og at organisering i tre fådelte team allerede er identifisert som framtidig modell for skolen. Videre viser vurderingene at en tredelt organisering kan gi mer robuste fagmiljøer, bedre ressursutnyttelse og større fleksibilitet i bruk av personalressurser.

Det er skissert følgende prosessplan for overgang til tredeling

- Prosessen er allerede startet gjennom etablering av lærerteam for å styrke samarbeid og felles ansvar.
- Dette skoleåret prøves tredeling ut i enkelte timer, fag og perioder.
- Erfaringene fra utprøvingen skal vurderes underveis og brukes i videre planlegging.
- Elevene involveres i hva som er viktig for et godt læringsmiljø og god læring.
- Foreldrene involveres gjennom felles foreldremøter, informasjon og dialog.
- Ansatte, elever og foreldre skal bidra med erfaringer og innspill før endelig organisering fastsettes.
- Målet er en planlagt og trygg overgang til tredeling neste skoleår.
- Politikerne holdes orientert om prosessen, erfaringene fra utprøvingen og den videre framdriften.

Drift og vedlikehold

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 1 årsverk	Reduksjon i renhold	Lavere frekvens på renhold i enkelte bygg.	675 000,-

En reduksjon i stillingsressurs på renhold vil medføre lavere frekvens på renhold for enkelte bygg. Det vil også måtte utarbeides nye renholdsplaner for alle bygg basert på dette.

Stab/støtte og enhet for Samfunn, næring og kultur

Tiltak	Beskrivelse	Konsekvens	Besparelse
Nedtrekk 0,2 årsverk	Reduksjon i administrativ stilling	Oppgaveforskyving til øvrige ansatte. Tiltaket anses for å ha minimal konsekvens da flere av arbeidsprosessene er forenklet med digitale systemer.	190 000,-
Nedtrekk 1 årsverk	Stilling som enhetsleder for samfunn, næring og kultur. Enhetens ansatte overføres midlertidig til stab/støtte med personalsjef/ass.kommunedirektør som nærmeste overordnede.	Oppgaveforskyving og merbelastning på øvrige ansatte, kan føre til mindre oppfølging av lokalt næringsliv, lag og foreninger.	1 150 000,-
Nedtrekk 1 årsverk	Ungdomskoordinator	Barn og unge får færre trygge voksne	814 000,-

		å snakke med, færre aktiviteter og møteplasser, forebyggende forum og ungdomsråd mister sin koordinator.	
Nedtrekk 1 årsverk	Fagarbeider	Færre dager med fysisk tilstedeværelse på biblioteket, meråpent bibliotek kan delvis kompensere for dette. Men det vil være ekskluderende for de som ikke mestrer tekniske løsninger. Et nedtrekk her vil føre til mindre kapasitet til å gjennomføre andre oppgaver innenfor kulturfeltet.	700 000,-

De nedtrekkene som foreslås innenfor denne delen av virksomheten vil i begrenset grad påvirke vår evne til å levere på lovpålagte oppgaver. De funksjoner som per i dag ligger til enheten og som er lovpålagt knytter seg til folkebibliotek og ungdomsråd. I enheten er stillingen som enhetsleder foreslått som et nedtrekk i denne omgang. Dette fører til en oppgaveforskyvning som gjør at gjenværende i enheten får flere oppgaver.

Forslag til utsettelse av vedtak og investeringer:

- Vedtak i k-sak 12/26 – det avventes med å utdanne parkeringsvakter da utdanningen av 2 parkeringsvakter vil beløpe seg til kr. 150 000,-. I tillegg anbefales det å avvente innkjøp av kontrollutstyr som minimum vil beløpe seg til kr. 60 000,-. Estimert besparelse inneværende år vil da være kr. 210 000,-
- Reduksjon i årets arrangørstøtte (kultur), besparelse inneværende år kr. 100 000,-
- Reduksjon i årets kulturmiddelpott, besparelse inneværende år kr. 75 000,-
- Ordningen med stimuleringsmidler for renovering/bygging av bolig stanses inntil videre. Årets avsatte midler på kr. 300 000,- er brukt opp, og i praksis har vi ikke tilgjengelige midler på disposisjonsfond.

Totalt medfører disse tiltakene besparelser på kr. 385 000,- for inneværende år.

Når det gjelder det allerede vedtatte prosjektet med brannstasjon, har vi nå fått inn tilbud. Det var flere tilbydere og kostnadene ved bygging av brannstasjon vil være innenfor det som allerede er budsjettert.

Prosjektet vil da medføre følgende rente og avdragsutgifter (estimat):

Nominell rente	5,15 %
Effektiv rente	5,22 %

	2026	2027	2028	2029	2030
SUM Rentekostnad	103 659	1 580 208	1 557 178	1 532 932	1 507 404
Rentekostnad på lånesum 22 400 000		1 164 357	1 147 359	1 129 464	1 110 623
Rentekostnad på lånesum 8 000 000		415 851	409 819	403 468	396 781
Avdrag		435 792	458 822	483 068	508 596
Sum årlig avdrag og rente		2 016 000	2 016 000	2 016 000	2 016 000
Opptak av lån	-8 000 000	-22 400 000			
Renteinntekter					
Renteinntekter ved 100% ubrukte lånemidler	-98 798	-1 529 786			
Netto Rentekostnad	4 860	50 422	1 557 178	1 526 148	1 500 968
Renteinntekter ved 50% ubrukte lånemidler	-49 248	-755 505			
Netto Rentekostnad	54 411	824 703	1 557 178	1 526 148	1 500 968
Renteinntekter ved 20% ubrukte lånemidler	-19 663	-299 978			
Netto Rentekostnad	83 996	1 280 229	1 557 178	1 532 932	1 507 404
Renteinntekter ved 0% ubrukte lånemidler		0	0		
Netto Rentekostnad	103 659	1 580 208	1 557 178	1 532 932	1 507 404
Opptaksmåned	september	januar			

For kommunens samlede avdragsbelastning vil prosjektet medføre følgende:

	2026	2027	2028	2029	2030
Avdrag uten brannstasjon	12 437 502	13 251 846	12 975 951	12 975 951	12 975 951
Avdrag med Brannstasjon	12 437 502	13 554 854	13 710 213	13 691 776	13 672 649
Differanse Avdrag		303 008	734 261	715 824	696 697

I tillegg ventes det å ha en effekt på kommunens totale rentebelastning. Denne er imidlertid utfordrende å beregne da det beror på sammensetningen av låneporteføljen, markedsvilkår og effekten av de årlige nedbetalingene av låneporteføljen.

Hensynet til HMS-forhold, krav til brannstasjoner med mer er belyst i k-sak 54/25. Det er behov for å gjøre noen med forholdene til både de tilsatte i brann- og redning, samt de tilsatte i drift og vedlikehold. Dersom investeringen utsettes vil bygge kostnaden trolig øke i takt med den generelle prisveksten. For å skaffe et økonomisk handlingsrom for å gjennomføre investeringen tilrås det at det legges opp til ytterligere nedtrekk av årsverk i økonomiplanperioden.

Helse og miljø

Ingen konsekvens

Personell

Omstillingen innebærer et foreslått nedtrekk på om lag 12,24 årsverk med helårsvirkning fra 2027, samt mulighet for ytterligere reduksjoner i kommende økonomiplanperiode. Tiltakene vil berøre flere enheter og vil medføre blant annet endret oppgavefordeling og økt krav til fleksibilitet hos ansatte.

Kommunedirektøren legger til grunn at omstillingen så langt som mulig skal gjennomføres gjennom naturlig avgang, pensjonerings, vakante stillinger og utløp av midlertidige avtaler. Noen vil måtte få tilbud om annet passende arbeid i kommunen, men det har vi vakanser nok til å løse. Målsettingen er å få til en forutsigbar omstillingsprosess for de ansatte som mulig. Samtidig vil flere enheter oppleve økt arbeidsbelastning som følge av færre ansatte, høyere brukertetthet og oppgaveforskyvning mellom enheter.

Omstillingen vil kreve god medvirkning fra ansatte og tillitsvalgte gjennom hele prosessen. Det må legges vekt på et godt arbeidsmiljø, tydelig informasjon og systematisk oppfølging for å redusere risiko for økt sykefravær, rekrutteringsutfordringer og uønsket turnover.

Utover de konkrete forslag som ligger til saken, anser kommunedirektøren det som hensiktsmessig å utrede hvorvidt vi er hensiktsmessig organisert med tanke på effektiv ressursutnyttelse og samarbeid.

Økonomi

Saken er utløst av et forventet bortfall av inntekter fra Havbruksfondet på mellom 15 og 30 millioner kroner sammenlignet med vedtatt budsjett. Inntektsbortfallet gjør det nødvendig å gjennomføre omfattende omstillingstiltak for å bringe driften i balanse.

De foreslåtte tiltakene gir betydelige økonomiske besparelser gjennom reduksjon av årsverk. Tiltakene vil bidra til å redusere risikoen for økonomisk ubalanse, svekket disposisjonsfond og eventuell innmelding i ROBEK.

Kommunedirektøren vurderer samlet at de foreslåtte tiltakene er nødvendige for å tilpasse kommunens driftsnivå til et lavere og mer varig inntektsgrunnlag. Selv om tiltakene vil ha konsekvenser for både ansatte og tjenestetilbud, anses de som nødvendige for å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi og opprettholde kommunens evne til å levere lovpålagte tjenester over tid.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren tilrår å følge sakens innstilling.

Arkivsak-dok. 24/00031-24
Saksbehandler Victoria Hanssen

Saksgang

Møtedato

KOMMUNEDIREKTØRENS ORIENTERING 10.09.26

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Administrasjonsutvalget tar saken til orientering.

Kort beskrivelse av saken

Kommunedirektøren legger fram fast sak i administrasjonsutvalget som gjelder temaene fravær, avvik og ansettelse.

Fakta i saken

Fravær:

Kommunen endte opp med et fravær på 8,92% for 2. kvartal 2026. Det er en nedgang på nesten 2 % fra samme kvartal i 2025. Detaljert oversikt legges frem i møtet.

Avvik:

79 Avvik er registrert så langt i år. Detaljert oversikt legges frem i møtet.

Ansettelse:

Ingen nye ansettelse siden sist møte.

Helse og miljø Ikke vurdert.

Personell Ikke vurdert.

Økonomi Ikke vurdert.

Kommunens samfunnsplan Ikke vurdert.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren oppfordrer administrasjonsutvalget til å ta saken til orientering.